

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

328(439)8

Szerző:

Cím: *Híres napok a régi képviselőházban*

Hely

Idő

"1942"

Forrás:

Ujság

Személy

13p.

1942. j. 8.

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Híres napok a régi képviselőházban

A kiegyezés utáni magyar politika néhány regényfejezete

Néhány nappal ezelőtt a főváros ünnepélyes keretek között az olasz államnak ajándékozta a Sándor-utcai régi képviselőházi palotát, ahol ezután majd a Magyar-Olasz Kulturintézet működik. Négy évtizede, hogy a magyar parlament új palotája elkészült és a Ház odahagyta a Sándor-utcát, valamikor azonban nagy események színhelye volt ez a palota, amely harminchat éven át adott otthont a magyar képviselőháznak. Az épületet Ybl Miklós építette bámulatosan rövid idő alatt, 1865 április 4-étől 1866 február 24-éig. Pest városa adta a telket, nem számított érte semmit, de kikötötte, hogy ha a palota megszűnik az országgyűlés céljait szolgálni, akkor a tulajdonjog visszajár a városra.

Mikor a Sándor-utcai épület elkészült és a képviselőház megkezdte benne tanácskozásait, kisült, hogy sok a hiba. Rossz volt a terem akusztikája, de egyéb panaszai is voltak a képviselőknek. Néhány hónapra ott is hagyták a képviselők az új hajlékot, amelyen különböző átalakításokat végeztek és megjavították az akusztikát.

Andrássy Gyulától Tisza Kálmánig

Harminchat esztendőn át, Magyarország egyik legérdekesebb és legjelentősebb korszakában adott otthont a Sándor-utcai palota a képviselőháznak. Itt zajlott tehát le a magyar politikai élet annyi sok érdekes és izgalmas eseménye. A kiegyezést közvetlenül megelőző ülések már itt folytak le, 1867 február 18-án délelőtt 11 órakor itt tartották azt az ülést, amelyen Tóth Vilmos a Ház jegyzője felolvasta Ferenc József előző napon kelt leiratát, az alkotmány helyreállításáról és Andrássy Gyula gróf miniszterelnökké történt kinevezéséről. „A tanácsterem minden helységei tömve voltak” — írja az egykoru Pesti Napló. Az ülésen magasra hágott a lelkesedés, a királyt és az alkotmányt éltették és a Sándor-utcát is ellepte a lelkesedő tömeg.

Néhány nap multán, 1867 február 28-án ebben a teremben mutatkozott be a képviselőháznak Andrássy Gyula gróf kabinetje. A

lelkesedésben és éljenzésben ugyancsak nem volt hiány. Itt folyt le a kiegyezésről szóló 1867:XII. tc. körüli vita, amelynek során Deák Ferenc március 28-án egyik legnagyobb sikerű beszédét mondotta. Egyébként Deák 1873 június 30-án itt tartotta utolsó parlamenti fel szólalásait is.

Sok vihart és izgalmat láttak a 36 esztendő alatt e terem falai. 1872 november 18-án Csernátony Lajos ebben a teremben intézte híres támadását Lónyay Menyhért akkori miniszterelnök ellen. „Az nem járja, hogy mikor az ország szegényedik, a miniszterelnök gazdagodjék” — így hangzott Csernátony híres vádja, amely lepergett ugyan Lónyay Menyhértről, de pár nappal később a Lónyay-kormány mégis megbukott.

A „generális” fizenőt esztendeje

Ebben a teremben mutatkozott be 1875-ben a képviselőháznak Tisza Kálmán miniszterelnök, aki azután 15 éven keresztül ült a kormányelnöki székben. Itt zajlottak le a generális „nagy harcai”, amelyeket azonban rendkívüli ügyességgel hosszú éveken át mindig győ-

zedelmesen tudott megvívni. Látták e terem falai, amikor a bankkérdés miatt Tisza Kálmán lemondott és pártjának egy része Horánszky Nándor vezetésével otthagyta, ő azonban újból kormányt alakított. Micsoda viharokat idézett fel Ugron Gábor híres interpellációja Janszky tábornok miatt, aki megkoszoruzta Hentzi sírját!

Itt kezdődött meg 1889 január 8-án a híres véderővita, amely nemcsak a Házat, de az országot is példátlan lázba hozta. Rendkívül nagy viharok zajlottak le az ülés-teremben, amelyek nem egyszer kicsaptak az utcára is. Az izgalom olyan fokra hágott és a szenvedélyek annyira elragadták az embereket, hogy a képviselőház ruhatárában egy diák megtámadta az egyik képviselőt, aki azután rásütötte revolverét a diákra. Tisza Kálmán ellen az ellenzék eddig még nem látott ostromot indított s egyik fel szólalásánál csak úgy zudultak feléje a „Mondjon le! Ki vele” és még ennél is súlyosabb közbeszólások.

Wekerle és Bánffy idejében

A Sándor-utcai palota üléstermében 1892 november 21-én Wekerle Sándor állt fel a miniszterelnöki székben, hogy bemutassa kormányát. Az ő miniszterelnöksége alatt azután a híres és jelentős, de egyben szenvedélyes és izgalmas ülések

egész sora zajlott itt le. Az egyházi-politikai reformok okozták ezeket az izgalmakat, amelyek végül is Wekerle távozására vezettek.

Bánffy Dezső báró 1895 január 14-én itt mutatkozott be a Ház előtt és az ő miniszterelnöksége is bővelkedett érdekes és viharos ülésekben. A magyar képviselőháznak talán leghíresebb interpellációja zajlott itt le, amikor Terényi Lajos békéscsabai képviselő meginterpellálta Bánffy Dezsőt, Agliardi bécsi pápai nuncius magyarországi látogatása, illetve beszéde miatt. Az interpelláció azért lett nevezetes, mert belebukott Kálnoky gróf, a közös külügyminiszter.

Ebben az épületben hozták meg a képviselők nagy lelkesedéssel az 1896. VII. törvénycikket, amely a honalapítás évezredes emlékének törvénybe iktatásáról szól.

Az 1896-os híres Bánffy-féle választások után a képviselőház ülései folytonos izgalmakban teltek el és először jelentkezett az obstrukció. A szenvedélyek egyre nőttek,

az ellenzék hangulata Bánffy ellen egyre engesztelhetetlenebbé vált s 1898 december 7-én Bánffy Dezsőnek a miniszterelnöki székben azt kellett hallania, hogy ilyeneket kiáltanak feléje: „Csirkefogó! Hazárról!”, stb. Az ülés-terem vihara kint a Sándor-utcában nagy tüntetéssé dagadt.